

Sygn. akt I ACa 1443/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Bogdan Świerczakowski

Sędzia SA Edyta Mroczek (spr.)

Sędzia SA Hanna Muras

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Państwowych spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko M. S. i R. U. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 19 kwietnia 2013 r.

sygn. akt XXVI GC 29/12

I zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w punkcie pierwszym zasądza solidarnie od M. S. i R. U. (1) na rzecz (...) Państwowych spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 195 710,14 zł (sto dziewięćdziesiąt pięć tysięcy siedemset dziesięć złotych czternaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 90 514,93 zł od dnia 20.11.1998r. do dnia zapłaty,

- 1 996,32 zł od dnia 03.11.1998r. do dnia zapłaty,

- 4 244,99 zł od dnia 08.04.1998r. do dnia zapłaty,

- 2 178,81 zł od dnia 05.08.1998r. do dnia zapłaty,

- 4 185,49 zł od dnia 30.05.1998r. do dnia zapłaty,

- 23 129,67 zł od dnia 22.07.1998r. do dnia zapłaty,

- 14 049 zł od dnia 01.03.1998r. do dnia zapłaty,

- 3 585,88 zł od dnia 03.03.1998r. do dnia zapłaty,

- 14 054 zł od dnia 24.01.1998r. do dnia zapłaty,
- 2 303,77 zł od dnia 01.10.1998r. do dnia zapłaty,
- 12 293,71 zł od dnia 28.04.1998r. do dnia zapłaty,

- w punkcie drugim w ten sposób, że zasądza solidarnie od M. S. i R. U. (1) na rzecz (...) Państwowych spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 13 403 zł (trzynaście tysięcy czterysta trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu,

- uchyla punkt trzeci,

II zasądza solidarnie od M. S. i R. U. (1) na rzecz (...) Państwowych spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 12 486 zł (dwanaście tysięcy czterysta osiemdziesiąt sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

IA Ca 1443/13

UZASADNIENIE

Powód - (...) Państwowe S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz solidarnie od R. U. (1) i M. S. kwoty 195.710,14 zł tytułem wierzytelności głównej wraz z odsetkami ustawowymi od poszczególnych kwot wskazanych w pozwie oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego żądania powód podniósł, iż pozwani jako członkowie zarządu, na podstawie art.299 §1 k.s.h. odpowiadają solidarnie za zobowiązania spółki (...), której powód na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu jest wierzycielem, a wszczęta przeciwko spółce egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna.

Pozwani R. U. (1) i M. S. wnieśli o oddalenie powództwa, o zasądzenie kosztów procesu, a w toku procesu podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanych zwrot kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne.

(...) Szkoła spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. została powołana aktem notarialnym rep(...), sporządzonym w Kancelarii Notarialnej H. Z. w dniu 12 stycznia 1993 roku i wpisana do rejestru handlowego w dniu 9 marca 1993 roku pod numerem (...).

Spółka została zawiązana w celu prowadzenia wszelkiej działalności edukacyjnej, a w szczególności w celu: zakładania i prowadzenia wszelkiego rodzaju szkół (podstawowych i ponadpodstawowych) o charakterze niepublicznym, prowadzenia kursów nauki języków obcych, kursów zawodowych oraz prowadzenia działalności gospodarczej, a w szczególności wszelkiej działalności wytwórczej, agencyjnej, usługowej. Spółka prowadziła swoją działalność nie kierując się osiągnięciem zysku, jej podstawowym celem było wspieranie dobra publicznego poprzez prowadzenie szkół niepublicznych.

W dniu 2 sierpnia 1993 r. (...) Szkoła spółka z o.o. zawarła z (...) - Oddział Budynków (...), umowę najmu nr (...), której przedmiotem był budynek położony przy ul. (...) w W. o powierzchni 1497 m² wraz z wyposażeniem i terenem przyległym z przeznaczeniem na obiekt szkolny. Aneksem(...) umowa została przedłużona na czas nieokreślony od dnia 30 czerwca 1995 r. Następnie umowa najmu została przez powoda wypowiedziana w trybie natychmiastowym w dniu 13 sierpnia 1996 r. z uwagi na podnajmowanie przedmiotu najmu osobom trzecim bez zgody wynajmującego. W dniu 30 listopada 1998 r. powód wystąpił przeciwko (...) Szkoła sp. z o.o. z pozwem o zapłatę potrójnego czynszu w kwocie 172 537 zł za okres po wypowiedzeniu umowy. Przed Sądem Okręgowym w Warszawie VI Wydziałem

Gospodarczym toczyło się postępowanie w sprawie z powództwa (...) S.A. Centrala Oddział w W. przeciwko (...) Szkoła sp. z o.o., zakończone prawomocnym wyrokiem z dnia 12 grudnia 2003 r. na podstawie, którego orzeczono eksmisję pozwanej spółki oraz zasądono na rzecz powódki kwotę 172.537 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 90514,93 zł od dnia 20 listopada 1998r., 1.996,32zł od dnia 03 listopada 1998r., 4.244,99zł od dnia 08 kwietnia 1998r., 2.178,81zł od dnia 05 sierpnia 1998r., 4.185,49zł od dnia 30 maja 1998r., 23.129,67zł od dnia 22 lipca 1998r., 14.049,-zł od dnia 01 marca 1998r., 3.585,88zł od dnia 03 marca 1998r., 14.054,40zł od dnia 24 stycznia 1998r., 2.303,77zł od dnia 01 października 1998r., 12.293,71zł od dnia 28 kwietnia 1998r. - do dnia zapłaty oraz kwotę 21.915,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na należność dochodzoną niniejszym powództwem (195.710,14 zł tytułem wierzytelności głównej wraz z odsetkami ustawowymi) składają się jednostkowe kwoty wymienione powyżej, których wymagalność nastąpiła pomiędzy 24 stycznia 1998 roku a 20 listopada 1998 roku.

W dniu 19 czerwca 1995 roku zgromadzenie wspólników na podstawie uchwały nr (...) do zarządu spółki (...) Szkoła sp. z o.o. powołało: M. S., R. U. (1) oraz J. M.. Wpisu do rejestru handlowego dokonano w dniu 31 lipca 1995 roku. J. M. został odwołany ze składu zarządu spółki uchwałą (...) podjętą 25 lutego 1998 roku. Na podstawie uchwały nr (...) ustalono dwuosobowy skład zarządu spółki. Zmiany wpisano do rejestru spółki w dniu 6 kwietnia 1998 roku. Kolejno na podstawie uchwały zgromadzenia wspólników nr (...) oraz (...) z dnia 21 października 1999 roku z pełnienia funkcji członka zarządu spółki (...) odwołano R. U. (1) i M. S.. W ich miejsce w rejestrze handlowym w dniu 14 stycznia 2000 roku ujawniono P. S., jako jedyne go członka zarządu. Następnie w dniu 8 listopada 2000 roku do rejestru wpisano R. U. (1) jako członka zarządu, a wykreślono P. S.. Na podstawie uchwały podjętej w dniu 8 maja 2001 roku do zarządu spółki powołano także A. P.. Następnie w dniu 10 sierpnia 2001 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę (...) w sprawie przyjęcia rezygnacji R. U. (1) z funkcji prezesa i członka zarządu spółki (...). Do reprezentacji spółki uprawniony był każdy członek zarządu samodzielnie.

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 grudnia 2003 roku, sygn. akt XVIGC 314/99, będący podstawą roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu, został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 11 lutego 2004 roku. Po tej dacie powódka prowadziła działania mające na celu odnalezienie majątku spółki (...). To zadanie zleciła wyspecjalizowanemu podmiotowi, który pismem z dnia 7 marca 2005 roku poinformował powódkę o bezskuteczności swych działań. Następnie w dniu 20 listopada 2006 roku na wniosek powódki Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Północ w W. J. B. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko (...) Szkole sp. z o.o. (sygn. akt VI KM 2686/06). Wniosek został zaopatrzony w dwa tytuły wykonawcze, w tym w Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 grudnia 2003 roku, sygn. akt XVIGC 314/99. Na podstawie postanowienia z dnia 29 marca 2007 roku umorzono postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W ocenie Sądu Okręgowego sytuacja finansowa spółki (...) sp. z o.o. po roku obrachunkowym 1996/1997 zobowiązywała zarząd do podjęcia decyzji o dalszym jej istnieniu. Posiadany bowiem przez nią majątek w tych latach nie wystarczał na zaspokojenie długów. Zarząd spółki powinien zatem, zdaniem Sądu Okręgowego, zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości najpóźniej w ciągu dwóch tygodni licząc od 26 listopada 1997 r., tj. od daty podpisania i złożenia do Urzędu Skarbowego przez pozwanych – członków zarządu – sprawozdania finansowego za rok 1996/1997. (...) Szkoła sp. z o.o. za rok obrachunkowy 1996/1997 uzyskała stratę w wysokości 219,9 tys. zł przewyższającą sumę kapitału zapasowego i rezerwowego (12,8 tys. zł) oraz połowę kapitału zakładowego (6 tys. zł).

Sąd Okręgowy ustalił, że sytuacja finansowa spółki (...) pogorszyła się w roku 2000. Jednak spółka nadal na bieżąco opłacała swoje zobowiązania, wypłacała wynagrodzenia, regulowała rachunki za energię. Jediną nieopłaconą należnością była wierzytelność powódki dochodzona w niniejszym postępowaniu, której (...) nie uznawała. W celu poprawienia sytuacji spółki (...) znalazł inwestora – Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W.. W dniu 5 kwietnia 2001 roku (...) Szkoła sp. z o.o. i Stowarzyszenie (...) podpisały list intencyjny, który dotyczył przystąpienia stowarzyszenia do spółki w celu rozszerzenia edukacji dzieci i młodzieży. Stowarzyszenie reprezentowane przez A. P. (która w tym samym czasie stała się członkiem zarządu spółki) w dniu 8 maja 2001 roku objęło ponad 50% udziałów w (...) Szkole sp. z o.o. Wcześniej, przed podjęciem tej uchwały, G. R., będąca doradcą podatkowym pracującym w spółce, oceniała

sytuację finansową szkoły i stwierdziła, że z perspektywy stowarzyszenia bilans spółki był korzystny. W styczniu 2001 r. konto bankowe spółki zostało zablokowane.

Spółka (...) przestała prowadzić swoją działalność w połowie 2001 roku, po okresie wakacyjnym nie został rozpoczęty kolejny rok szkolny.

Do dnia wystąpienia z powództwem pozwani nie dokonali zapłaty żądanej kwoty.

W ocenie Sądu Okręgowego opinia sporządzona przez biegłego sądowego z zakresu rachunkowości i wyceny przedsiębiorstw dopuszczona na okoliczność ustalenia kondycji finansowej (...) Szkoły sp. z o.o. w latach 2000-2001, regulowania zobowiązań w tym okresie, ewentualnie istnienia nadwyżki zobowiązań nad aktywami, okazała się przydatna jedynie w niewielkim zakresie.

Sąd Okręgowy dokonując ustaleń w zakresie stanu faktycznego obdarzył mocą dowodową zeznania wszystkich świadków oraz strony pozwanej, przesłuchanych w sprawie, albowiem są one w ocenie Sądu ze sobą spójne oraz wzajemnie się uzupełniają.

Sąd Okręgowy podkreślił, że powódka opiera swoje roszczenie na normie zawartej w treści art. 299 § 1 k.s.h. Powódka wykazała istnienie niespełnionego świadczenia załączonym tytułem wykonawczym w sprawie sygn. akt XVI GC 314/99, także fakt umorzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego. Pomimo wszczęcia postępowania egzekucyjnego przed komornikiem sądowym dopiero w listopadzie 2006 roku, to już wcześniej podjęła stosowne kroki w celu odnalezienia majątku spółki, korzystając z pomocy wyspecjalizowanego podmiotu i w dniu 7 marca 2005 roku została poinformowana przez K. sp. j., której zleciła rozpoznanie (...), że nie jest możliwe odnalezienie adresu spółki. Zdaniem Sądu Okręgowego to od tej daty należy liczyć termin przedawnienia przedmiotowego roszczenia, a nie jak podnosi powódka od dnia wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego (29 marca 2007 r.). Zatem trzyletni termin przedawnienia roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. upłynął w dniu 7 marca 2008 roku. Powyższe nie miało jednak istotnego wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ pozwani spóźnili się z podniesieniem zarzutu przedawnienia. W myśl obowiązującej do dnia 3 maja 2012 roku normy zawartej w art. 479¹⁴ § 2 k.p.c., mającej zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, pozwany w odpowiedzi na pozew był obowiązany podać wszystkie twierdzenia, zarzuty oraz dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku postępowania, chyba że wykaże, że ich powołanie w odpowiedzi na pozew nie było możliwe albo że potrzeba powołania wynika później. W tym przypadku dalsze twierdzenia i dowody na ich poparcie powinny być powołane w terminie dwutygodniowym od dnia, w którym powołanie ich stało się możliwe lub powstała potrzeba ich powołania. Strona powodowa okoliczności, od których należało liczyć trzyletni termin przedawnienia, powołała pismem z dnia 26 lipca 2010 roku. Natomiast pozwani zarzut przedawnienia podnieśli, wniesionym przez ich pełnomocnika pismem z dnia 1 marca 2013 roku, a zatem po upływie ustawowego terminu.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż w czasie powstania dochodzonej należności, to jest pomiędzy 24 stycznia 1998 roku a 20 listopada 1998 roku, zarówno R. U. (1), jak i M. S., pełnili funkcję członka zarządu spółki (...). Do powstania zaś odpowiedzialności członków zarządu na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. wystarczy sam fakt istnienia zobowiązania spółki z o.o. w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu. (...) tego zobowiązania nie jest w tym czasie konieczna.

Stosowanie do normy wyrażonej w § 2 art. 299 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1. W trakcie toczącego się postępowania Sąd Okręgowy ustalił, iż pozwani powinni byli w czasie dwóch tygodni, poczynając od dnia 26 listopada 1997 r., złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości. Świadczą o tym załączone do akt sprawy sprawozdania finansowe. W tej dacie członkami zarządu byli pozwani. Zgodnie z brzmieniem art. 5 § 2 obowiązującego uprzednio rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku Prawo upadłościowe (Dz. U. 1991r., Nr 118, poz. 512 tekst jedn.) reprezentant przedsiębiorcy był zobowiązany zgłosić wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym majątek nie wystarczał na zaspokojenie długów. W ocenie Sądu Okręgowego możliwość ekskulpowania się pozwanych na tej podstawie nie zaistniała. Pozwani w trakcie procesu podnosili, iż nie ponoszą winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości. Wskazywali, iż taka

ewentualność powstała dopiero w momencie kiedy spółka (...) zakończyła swoją działalność w roku 2001, w czasie kiedy nie pełnili już funkcji członków zarządu. W ich przekonaniu spółka wywiązywała się ze wszystkich zobowiązań na bieżąco. Nie istniały żadne zaległości poza spornymi roszczeniami (...). Pozwani sprawując funkcję członków zarządu zaliczali dochodzone przez powódkę należności do spornych, które jako takie, do czasu rozstrzygnięcia sporu przez sąd, nie czyniły po stronie spółki zaległości, a tym samym nie wprowadzały konieczności ich uregulowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie rozstrzygnięcie skupiało się wokół kwestii, czy zachowanie pozwanych należało sklasyfikować jako zawinione zachowanie nieumyślne, czy też jako zachowanie, z którego pozwany w ogóle nie można czynić zarzutu, jako że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z ich winy.

W kwestii możliwości ustalenia wzorca należytego zachowania prawo cywilne wprowadziło normę wyrażoną w art. 355 k.c., w myśl której dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju, a należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

W ocenie Sądu Okręgowego należy mieć na uwadze, że prowadzona przez pozwanych działalność - niepubliczna szkoła - nie była nastawiona na zysk, była wynikiem chęci prowadzenia tej placówki dla swoich dzieci w sytuacji, w której założyciele szkoły zaprzestaliby dalszej działalności. Pozwani, nie będący biegłymi rewidentami, w trakcie pełnienia funkcji członków zarządu byli przekonani o dobrym stanie spółki, która na bieżąco płaciła za swoje zobowiązania. Nie przypuszczali, że sporne roszczenie z powódką mogło być przyczynkiem do konieczności ogłoszenia upadłości spółki. W momencie gdy stan finansowy (...) się pogorszył pozwany R. U. (1) poczynił starania w celu polepszenia jej sytuacji. Podjął próbę współpracy z nowym inwestorem - Stowarzyszeniem (...). Powyższe wskazuje, iż wobec pozwanych należy zastosować taki miernik staranności, który w pełnym zakresie uwzględni powyższe okoliczności. Sąd Okręgowy podkreślił, że wszystkie okoliczności przedstawione w trakcie procesu istotnie dowodzą, że pozwani zdołali dowieść przesłanki egzenegoracyjnej, zgodnie z którą niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z ich winy. Zastosowanie właściwego wzorca zachowania nie pozwoliło Sądowi Okręgowemu uznać, iż pozwani nie zachowali niezbędnej ostrożności, a tym bardziej, że byli świadomi, że ich zachowanie narusza normy prawa upadłościowego. Za powyższą oceną przemawiają również zeznania świadka G. R., prawnika będącego doradcą podatkowym, która po zbadaniu kondycji finansowej spółki na przełomie 2000/2001 roku zarekomendowała podpisanie listu intencyjnego przez Stowarzyszenie (...). W całokształcie sytuacji, w której pozwani, będący rodzicami dzieci kształcących się w szkole prowadzonej przez (...) Szkołę sp. z o.o. w W., nie mający kwalifikacji doradcy podatkowego, ani nie będący prawnikami, mieli prawo działać w zaufaniu do sprawozdań finansowych sporządzonych przez biuro rachunkowe. Pozwany U. był przekonany, iż Stowarzyszenie (...) zapewni płynność finansową i prawidłowe funkcjonowanie szkoły oraz kontynuację edukacji dzieci (co potwierdzały zeznania świadków) i w ocenie Sądu Okręgowego nie sposób mu przypisać winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nawet w stopniu niedbalstwa. Wobec podejmowanych przez pozwanego U. działań w celu znalezienia inwestora strategicznego i wobec podziału obowiązków w zarządzie, usprawiedliwiona była również bierność pozwanego S..

Mając na uwadze powyższe wobec wykazania zaistnienia przesłanek uwalniających pozwanych od odpowiedzialności, na podstawie art. 299 § 2 k.s.h., Sąd Okręgowy oddalił powództwo w całości, a o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pkt. III wyroku nakazano ściągnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 426, 94 zł tytułem tymczasowo wyłożonej przez Skarb Państwa kwoty na pokrycie wynagrodzenia przyznanego biegłemu sądowemu.

W złożonej od tego rozstrzygnięcia apelacji, powód zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 299 § 2 k.s.h. w zw. z art 5 § 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.10.1934 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. 1991 r. nr 118 poz. 512) poprzez ich błędną wykładnię polegającą na błędnym przyjęciu, że pozwani nie ponoszą winy za niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości

oraz niewszczęcie postępowania upadłościowego, mimo, że w wyroku sąd I instancji sam przyznaje, że możliwość ekskulpowania się na podstawie art 5§2 obowiązującego poprzednio rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.10.1934 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. nr 118 poz. 512) nie powstała o czym przesądzają znajdujące się w aktach sprawy sprawozdania finansowe, a jednocześnie twierdzi, że pozwanym nie sposób przypisać winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nawet w stopniu niedbalstwa. Nadto naruszenie art. 299 § 2 k.s.h. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, iż pozwani obalili domniemanie ich winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 4 ust. 1, art. 37 ust. 1 pkt. 4, art. 37 ust. 2 i art. 54 ustawy o rachunkowości poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji nieuwzględnienie w wyroku, iż prowadzenie tzw. „kreatywnej księgowości” i brak dokonywania rezerw na należności sporne przez spółkę (...) sp. z o.o., której członkami zarządu byli pozwani, oznaczało również ich zawinienie za brak terminowego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

3. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 293 k.s.h. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie przez sąd, że pozwani przy wykonywaniu swoich obowiązków powinni dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności.

4. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sformułowanie na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego błędnych i nielogicznych wniosków prowadzących do uznania, że:

- pozwani nie ponoszą winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości, mimo że w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie powinni taki wniosek złożyć w czasie 2 tygodni poczynając od dnia 26.11.1997 r.

- fakt, iż pozwani mogli nie przypuszczać, że roszczenie powódki może być przyczynkiem do konieczności ogłoszenia upadłości, uwalnia ich od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, w której byli członkami zarządu;

- podjęcie działań w celu polepszenia sytuacji finansowej spółki przez jednego z pozwanych, mogło zwolnić pozwanych z odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 2 k.s.h., w sytuacji gdy jak sam Sąd Okręgowy zauważył, majątek spółki nie wystarczał na zaspokojenie długów już od końca 1997 r..

- do pozwanych należało zastosować miernik należytej staranności inny niż wynikający z art. 293 k.s.h.

- podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji finansowej spółki na przełomie lat 2000/2001 pozwoliło pozwanym na uwolnienie się od odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości we wcześniejszym okresie.

- uwagi biegłego sądowego K. N. dotyczące nie utworzenia przez spółkę (...) w latach 1997-2001 r. rezerw na wierzytelności sporne, a także uwagi dotyczące konieczności badania sytuacji finansowej spółki i sprawozdań finansowych za lata wcześniejsze, aby prawidłowo ocenić rzeczywistą sytuację finansową spółki w latach 2000-2001 wykraczały poza tezę dowodową i były nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy.

- biegły sądowy K. N. nie wykazał, że pozwana spółka zalegała w latach 1999- 2000 z zapłatą innych zobowiązań.

5. naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. 479¹⁴ § 2 k.p.c. w zw. z 162 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na rozprawie w dn. 27.09.2012 r. na wniosek pozwanego R. U., mimo braku udowodnienia przez ww. osobę potrzeby powołania tego wniosku dowodowego dopiero w tak późnej fazie procesu i braku wskazania przyczyny dlaczego dowód ten nie mógł być powołany wcześniej.

6. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 227 k.p.c. poprzez dopuszczenie w sprawie dowodu (z opinii biegłego sądowego z dziedziny rachunkowości), którego przedmiotem nie były fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (teza opinii była nieprzydatna dla oceny odpowiedzialności pozwanych i ich winy, a wniosek strony o jej

rozszerzenie został oddalony), a ponadto oparcie przez sąd swojego rozstrzygnięcia właśnie o tak przeprowadzony dowód.

7. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nielogiczne, a przy tym lakoniczne wskazanie w uzasadnieniu wyroku dla czego sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej rozważaniom biegłego sądowego K. N. zawartym w opinii z grudnia 2012 r. mającym znaczenie dla rozpoznania istoty sprawy.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu za obie instancje z uwzględnieniem kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje. Apelacja jest zasadna.

Zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h., członkowie zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członek zarządu może się jednak uwolnić od tej odpowiedzialności jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, bądź że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości wierzyciel nie poniósł szkody /§ 2 wyżej cytowanego przepisu/. W świetle dominującego stanowiska orzecznictwa Sądu Najwyższego(m.in. wyrok SN z 14 lutego 2003 r. w sprawie IV CKN 1779/00 i uchwały składu 7 sędziów z 7 listopada 2008 r. w sprawie III CZP 72/08), odpowiedzialność oparta na art. 299 § 1 k.s.h. jest odpowiedzialnością odszkodowawczą o charakterze deliktowym /tak też K. Strzelczyk R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, Komentarz, t. II s. 641-642 i wyrok SN z 29 listopada 2012 r. w sprawie II CSK 181/12/.

Przesłanki solidarnej odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki, przewidziane w art. 299 § 1 k.s.h., są tylko dwie: pierwsza - istnienie niezaspokojonego zobowiązania spółki, a druga - bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko spółce. W sprawie o zapłatę na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., powód powinien zatem wykazać istnienie określonego zobowiązania spółki w czasie, kiedy pozwany był członkiem zarządu, stwierdzonego w tym czasie lub później tytułem egzekucyjnym wydanym na rzecz powoda oraz bezskuteczność egzekucji tego zobowiązania przeciwko spółce, natomiast pozwany, jeżeli chce się uwolnić od odpowiedzialności, powinien udowodnić jedną z okoliczności egzoneracyjnych określonych w art. 299 § 2 k.s.h. /tak też uchwała składu siedmiu sędziów SN z dn. 7 listopada 2008 r. w sprawie III CZP 72/08 oraz orzeczenia SN z 13 grudnia 2006 r., w sprawie II CSK 300/06 i 8 marca 2007 r., w sprawie III CSK 352/06/.

Powodowa spółka w sprawie niniejszej przedłożyła niewyegzekwowany prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 grudnia 2003 roku, sygn. akt XVIGC 314/99, będący podstawą roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu, zasądzający od (...) Szkoła spółki z o.o. na rzecz powodowej spółki kwotę dochodzoną pozwem, które to zobowiązanie spółki powstało i istniało w czasie, kiedy pozwani wchodzili w skład zarządu (...) Szkoły spółki z o.o. Powódka wykazała także postanowieniem komornika o umorzeniu egzekucji, iż egzekucja przeciwko spółce (...) okazała się bezskuteczna. Z akt sprawy i treści apelacji wynika, iż okoliczności te w sprawie są między stronami bezsporne. Tak jak i ustalenie Sądu Okręgowego, iż do dnia wystąpienia z powództwem pozwani nie dokonali zapłaty żądanej kwoty. Niewyegzekwowane prawomocne orzeczenie zasądzające wierzytelność od spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wiąże z mocy art. 365 § 1 k.p.c. (tak też wyrok SN z dn. 15 lutego 2007 r., sygn. II CSK 452/06) w sprawie z powództwa dochodzonego na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. W zakresie prawomocności materialnej tego orzeczenia sąd w sprawie z powództwa opartego na art. 299 § 1 k.s.h. musi uznać istnienie zobowiązania spółki (...) wobec powoda. Nie można przy tym w sprawie opartej na podstawie art. 299 k.s.h. skutecznie zakwestionować istnienia wobec spółki tego zobowiązania, podnosząc, że w ogóle ono nie powstało, upadło z mocą wsteczną lub wygasło wskutek wykonania przed wydaniem orzeczenia, ani też skutecznie powołać się na to, iż dochodzenie od spółki roszczenia, odpowiadającego temu zobowiązaniu, stanowiło nadużycie prawa /art. 5 k.c./ albo, że roszczenie to uległo przedawnieniu /tak też orzeczenie SN z dn. 29 listopada 2012 r., sygn. II CSK 181/12/. Znaczenie w sprawach z powództwa opartego na art. 299 § 1 k.s.h. może mieć wygaśnięcie zobowiązania spółki wobec powoda wskutek

zaspokojenia przez spółkę swego zobowiązania po uprzedniej jego bezskutecznej egzekucji wobec niej, przez zapłatę (por. wyrok SN z dn. 7 maja 1999 r., sygn. I CKN 1174/97). W razie wykazania, że do takiego zaspokojenia doszło, powództwo wobec członków zarządu oparte na art. 299 § 1 k.s.h. powinno być oddalone, odpada bowiem wówczas przesłanka bezskuteczności egzekucji powoda wobec spółki, a przede wszystkim - nie istnieje szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu. Taka sytuacja w sprawie niniejszej nie występuje.

Sąd Okręgowy oddalając powództwo wskazał na treść art. 299 § 2 k.s.h. i art. 355 k.c. Przy ocenie zachowania pozwanych jako członków zarządu spółki zastosował miernik staranności wskazujący na należyłą staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określonej przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. W ocenie Sądu Okręgowego istotne jest, że prowadzona przez pozwanych działalność - niepubliczna szkoła - nie była nastawiona na zysk. Pozwani, nie będący biegłymi rewidentami, w trakcie pełnienia funkcji członków zarządu byli przekonani o dobrym stanie spółki, która na bieżąco płaciła za swoje zobowiązania. Nie przypuszczali, że sporne roszczenie z powódką mogło być przyczynkiem do konieczności ogłoszenia upadłości spółki. W momencie gdy stan finansowy spółki pogorszył się, pozwany R. U. (1) poczynił starania w celu polepszenia jej sytuacji. Podjął próbę współpracy z nowym inwestorem - Stowarzyszeniem (...), mając nadzieję na zapewnienie płynności finansowej spółki.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż wszystkie okoliczności przedstawione w trakcie procesu dowodzą, że pozwani zdołali dowieść istnienie przesłanki egzoneracyjnej, zgodnie z którą niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z ich winy.

Zastosowanie właściwego wzorca zachowania nie pozwoliło Sądowi Okręgowemu w jego ocenie uznać, iż pozwani nie zachowali niezbędnej ostrożności, a tym bardziej, że byli świadomi, że ich zachowanie narusza normy prawa upadłościowego. Sąd podkreślił, iż pozwany U. był przekonany, iż Stowarzyszenie (...) zapewni płynność finansową spółce, co powoduje, iż nie sposób przypisać mu winy w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nawet w stopniu niedbalstwa. Wobec podejmowanych przez pozwanego U. działań w celu znalezienia inwestora strategicznego i wobec podziału obowiązków w zarządzie usprawiedliwiona była również bierność pozwanego S..

Sąd Apelacyjny nie podziela powyższego stanowiska Sądu I Instancji i uznaje za zasadny zarzut apelacji naruszenia prawa materialnego art. 299 § 2 k.s.h. Trafnie skarżący wskazuje, iż w sytuacji istnienia niezaspokojonego zobowiązania spółki, powstałego i istniejącego w czasie, gdy pozwani byli członkami zarządu spółki egzekucja, którego to zobowiązania prowadzona przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, w sytuacji niewypłacalności spółki i braku wniosku pozwanych złożonego w trybie i terminie z art. 5 § 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku Prawo upadłościowe, z przyczyn wskazanych przez Sąd Okręgowy, w sposób rażąco narusza prawo materialne art. 299 § 2 k.s.h. i pomija podwyższony miernik staranności wynikający z art. 293 § 2 k.s.h.

W ocenie Sądu Apelacyjnego żadna z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu Sądu Okręgowego na okoliczność braku winy pozwanych w niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, nie uzasadnia przyjęcia istnienia przesłanki braku winy w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. Takimi przesłankami nie są bowiem, jak to błędnie przyjął Sąd Okręgowy, charakter prowadzonej działalności przez spółkę, brak wiedzy, kompetencji księgowych i prawnych pozwanych, czy też podjęcie działań uzdrawiających i restrukturyzacyjnych w roku 2000, w sytuacji gdy, jak Sąd Okręgowy ustalił już w roku obrachunkowym 1996/1997 posiadany majątek spółki nie starczał na zaspokojenie długów. Odsyłano faktury za centralne ogrzewanie, wodę, z powodu odejścia około 40 % uczniów podnoszono opłaty, a zatem sytuacja spółki była trudna i nie można przyjąć, że członkowie zarządu nie zdawali sobie z tego sprawy. W świetle przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h. interesujący jest okres, w którym powstały zobowiązania Spółki (...) oraz okres kiedy pozwani byli członkami zarządu. Tymczasem obrona pozwanych koncentrowała się na okresie 2000/2001, a więc wówczas, gdy M. S. nie był już członkiem zarządu spółki, zaś R. U. (1) był w zarządzie tylko przez połowę 2000 r. Wobec niekwestionowanego ustalenia, że już w 1997r. istniały podstawy do złożenia wniosku o upadłość spółki (...) koncentrowanie się na sytuacji finansowej spółki w latach późniejszych jest niezrozumiałe.

Z dokumentów księgowych spółki i niekwestionowanych ustaleń Sądu Okręgowego wynika zaś, iż najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od 26 listopada 1997 roku /dzień złożenia przez pozwanych sprawozdania finansowego spółki do

Urzędu Skarbowego/ zarząd powinien zgłosić wnioski o upadłość spółki. Już wówczas Spółka nie płaciła faktur i posiadała zaległości płatnicze – k.176 odwr., 162, 181 odwr. Od członka zarządu wymaga się bieżącej orientacji w stanie interesów i majątku spółki, co uznać można za swoiste zaostrenie odpowiedzialności członka zarządu. Przepis art.299 § 2 k.s.h. przewiduje domniemanie winy członka zarządu w niezgłoszeniu wniosku o upadłość we właściwym czasie, członkom zarządu winien być bowiem znany na bieżąco stan finansowy spółki i możliwość zaspokojenia długów (tak SN w wyroku z dnia 11.03.2008r. II CSK 545/07). Domniemania tego nie obaliła analiza dokumentacji finansowej spółki za lata 2000/2001. Badając natomiast okoliczności czy ziszczyły się przesłanki do złożenia wniosku o upadłość nie można kierować się jedynie subiektywnym przekonaniem członków zarządu, lecz kryteriami obiektywnymi dotyczącymi rzeczywistej sytuacji finansowej spółki (tak SN w wyroku z dnia 2.06.2011r. I CSK 574/10).

Ciężar wykazania, że zaistniała jedna z trzech sytuacji z art. 299 § 2 k.s.h. uwalniająca od odpowiedzialności członka zarządu spoczywał w sprawie niniejszej na stronie pozwanej. Kontradyktoryjność procesu cywilnego nakłada na strony obowiązek aktywności dowodowej, ograniczając aktywność sądu do szczególnych sytuacji procesowych. Rzeczą sądu nie jest bowiem zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń strony i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy /art. 232 k.p.c./. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach /art. 3 k.p.c./, a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie /art. 227 k.p.c./ spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne /art. 6 k.c./ - tak też wyrok SN z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76. Na pozwanych reprezentowanych w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika spoczywał zatem obowiązek wykazania za pomocą środków dopuszczalnych według przepisów kodeksu postępowania cywilnego jako dowody, że zachodzą przesłanki pozwalające na obalenie domniemania ich winy. Skoro, jak ustalono, że już w 1997 r. powinien być zgłoszony wniosek o upadłość, to na pozwanych spoczywał ciężar dowodu polegający na wykazaniu, że nie zgłosili takiego wniosku bez swojej winy w tym czasie. Pozwani takich dowodów i okoliczności nie wskazali, uprawnionym jest zatem wniosek o braku wykazania podstaw egzoneracji pozwanych. Pozwani bowiem nie wykazali i nie udowodnili faktu, aby nie mogli zapoznać się z sytuacją finansową spółki bez swego zawinięcia w sytuacji finansowej bezsprzecznie trudnej dla zarządzanego przez nich podmiotu, biorąc również pod uwagę miernik staranności wynikający z zawodowego charakteru prowadzonej działalności – art.293 k.s.h. O braku winy nie świadczy brak koniecznego wykształcenia, czy znajomości przepisów prawa, jak również niezajmowanie się, w związku z podziałem czynności, przez danego członka sprawami finansowymi spółki, czy wreszcie oczekiwanie na poprawę sytuacji finansowej spółki.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanych i ich pełnomocnika należy podkreślić, iż zarzut ten jest sprekludowany wobec treści art. 479 (14) k.p.c. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.07.2012 r. V CSK 337/11 (LEX nr 1228458) przepis artykułu 479 (14) k.p.c. nie określa rodzajów zarzutów, których prawo podnoszenia traci pozwany na skutek uchybienia terminowi przewidzianemu w tym przepisie. Zważywszy na szczególną regulację zawartą w 479 (14) §2 k.p.c. w odniesieniu do spraw gospodarczych, uzasadnione jest przyjęcie, że prekluzją procesową, o której mowa w tym przepisie, objęty jest także zarzut przedawnienia roszczenia (podobnie SN w wyroku z 29 listopada 2012 r. w sprawie II CSK 181/12, z dnia 28.10.2004r. III CK 442/03, LEX nr 174207 z dnia 5.11.2008 r. I CSK 198/08, LEX 483312). Pozwany A. U. zgłosił ustnie do protokołu zarzut przedawnienia, dopiero na rozprawie w dniu 17 lutego 2012 r. Nadto pełnomocnik pozwanych po raz kolejny podniósł zarzut przedawnienia roszczenia dopiero w piśmie z dnia 1 marca 2013 roku. Pozwani nie wykazali, aby powołanie zarzutu przedawnienia nie było możliwe już w odpowiedzi na pozew, bądź aby potrzeba powołania tego zarzutu powstała później w sytuacji, gdy bieg przedawnienia roszczenia zdaniem Sądu Apelacyjnego wobec powodowej Spółki zaczął się od chwili umorzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika dnia 29 marca 2007 roku. Z tą chwilą bowiem powódka posiadała wiedzę, iż nie ma możliwości zaspokojenia swej wierzytelności. Wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Okręgowego, za taką chwilę nie można uznać pisma z dnia 7 marca 2005r. pracowników firmy (...) informującego o braku siedziby spółki (...), bowiem nie można uznać, iż już wówczas powód objął swą świadomością niemożność wyegzekwowania długu od tej spółki. W wyroku z dnia 31 stycznia 2007 r. (II CSK 417/06, Mon.Praw. 2007, nr 5, poz. 229) SN stwierdził, że termin przedawnienia roszczeń wobec członków zarządu spółki z o.o. rozpoczyna bieg od momentu uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe. Przyjmuje się przy tym,

że stan ten występuje w zasadzie od dnia bezskuteczności egzekucji wierzytelności, objętej prawomocnym tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko spółce. Z reguły bowiem już wtedy, gdy egzekucja tej wierzytelności okaże się bezskuteczna, wierzyciele spółki dowiadują się o szkodzie i osobie odpowiedzialnej za jej naprawienie (tak SN w uzasadnieniu uchwały 7 sędziów z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, OSNC 2009, nr 2, poz. 20). Zwykle postanowienie o umorzeniu egzekucji jest uznawane za wystarczający środek dowodowy, za pomocą którego wierzyciel może wykazać bezskuteczność egzekucji z majątku spółki; dokument ten potwierdza bowiem, że z egzekucji nie uzyska on sumy wyższej od kosztów egzekucji (zob. wyroki SN z dnia 2 października 2007 r., II CSK 301/07, LEX nr 332957 oraz z dnia 14 lipca 2010 r., V CSK 30/10, LEX nr 852596, w których podkreślono, że bieg terminu przedawnienia roszczenia z art. 299 § 1 k.s.h. należy liczyć od dnia dowiedzenia się przez powoda o wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego, o ile z treści tego postanowienia wynika oczywisty brak majątku spółki na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego; z tym bowiem dniem powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia; podobnie SA w Warszawie w wyroku z 16 kwietnia 2013 r., I ACa 1230/12, LEX nr 1353882, zgodnie z którym za właściwy moment skutkujący powstaniem stanu wymagalności roszczenia odszkodowawczego opartego na art. 299 k.s.h. uznać należy otrzymanie od komornika sądowego postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego).

Już tylko trafność podniesionego przez powoda zarzutu naruszenia art. 299 § 1 i § 2 k.s.h. i jednocześnie prekluzja zarzutu przedawnienia przesądza o zasadności apelacji powoda i jej uwzględnieniu.

Odnosząc się do pozostałych zarzutów apelacji, podzielić można zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. o ile odnosi się on do oceny materiału dowodowego przez Sąd Okręgowy i dokonanych ustaleń /pkt 4 ust.1 i 2/. W pozostałej części zarzut ten chociaż trafny dotyczy jednak w istocie naruszenia prawa materialnego błędnego zastosowania art. 299 § 2 k.s.h. i 293 k.s.h. bądź naruszenia prawa procesowego art. 227 k.p.c. /kwestia opinii biegłego/. Można podzielić zarzut naruszenia art. 479 (14) § 2 k.p.c. dotyczący opinii biegłego chociaż zarzut ten pozostał bez istotnego wpływu na orzeczenie Sądu Okręgowego, który oddalając powództwo wskazał na przyczyny egzoneracyjne z art. 299 § 2 k.s.h.

Nieskuteczny jest natomiast zarzut naruszenia prawa procesowego art. 328 § 2 k.p.c. Sporządzenie uzasadnienia nie w pełni odpowiadającego wymaganiom ustalonym w w/w przepisie może jedynie wyjątkowo wypełniać podstawę do uchylenia wyroku na skutek wniesionej apelacji w sytuacji, gdy nie można na podstawie tego uzasadnienia ustalić, czy sąd rozpoznał istotę sporu. Orzeczenie Sądu Okręgowego poddaje się takiej kontroli, choć trafnie wskazuje powódka na niekonsekwencje i sprzeczności w wywodzie prawnym tego sądu.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji, obciążając pozwanych, zgodnie z wynikiem sporu, kosztami postępowania w wysokości 13 403 zł, na którą to kwotę składała się opłata od pozwu 9786 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3617 zł zgodnie ze stawkami minimalnymi przewidzianymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (§6 pkt. 6). O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art.108§1 zd.1 k.p.c. w zw. z art.391§1 k.p.c., ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego, zgodnie ze stawkami minimalnymi przewidzianymi w cytowanym wyżej rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (§6 pkt. 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia).